

Ovoce - značky kvality: SISPO vs BIO

Detailní srovnání rozdílů pravidel hospodaření mezi integrovanou produkcí SISPO a ekologickým zemědělstvím podle 17 tématických okruhů metodiky SISPO:

	SISPO	EZ
Ochrana agrocenózy sadů	*povinnost vyčlenit plochy nevyužívané k pěstování (cca 5 % výměry - např. okolí budov, meze, příkopy,...) a provádět min. 4-6 z 12 ekologických opatření k posílení diverzity v sadech jako náhradu za plochy využitě k pěstování. Platí povinnost označit tyto plochy v plánech sadů. K opatřením patří: <i>Živé ploty kolem sadů, biokoridory, keře pro hnízdění ptactva, úkryty pro predátory, využívání predátorů a opylovačů, aplikace přípravků povolených v EZ, cílená aplikace listových hnojiv, využití bioracionálních metod (mulč, štěpka), mechanická likvidace plevelů, škůdců a zdrojů infekce, letní řez</i>	*ekologický způsob hospodaření je dodržován na celé ploše farmy, * Povinná jsou opatření k prevenci znečištění ze sousedících pozemků formou vyčlenění tzv. ochranných pásem (cca 2m), které zároveň slouží k podpoře biodiverzity, další podpůrná/nadstandardní opatření k posílení biodiverzity jsou dobrovolná.
Nové sady - podnože, odrůdy, pěstební systém	*povinnost používat pouze certifikovaný materiál s jasně deklarovaným zdravotním stavem. *zákaz chemické dezinfekce půdy při přípravě plochy k pěstování *povinnost používat sadbu, která je uznaná a certifikovaná jako bezvirózní * výběr druhů a odrůd ovoce s ohledem na vhodnost stanoviště a dle schváleného seznamu (MZe + SISPO) * povinnost dodržet stanovené minimální počty životaschopných jedinců na 1 ha (jádroviny 500+, peckoviny 200+, bobuloviny 2 000+) * doporučení volit odrůdy odolné nebo tolerantní k hlavním chorobám a škůdcům a u podnoží volit z doporučeného sortimentu * doporučení k pěstování v řadách a jednotné velikosti	* základní podmínky jsou srovnatelné - existuje limitní množství pro výsadbu životaschopných jedinců na 1 ha, i povinnost sadit "zdravou" sadbu, v EZ se navíc přidává požadavek použití přednostně uznané bio sadby *nízký pěstitelský tvar stromů (maximální výška kmene u jádrovín 120 cm včetně a u peckovin 170 cm včetně) * zajistit při dosadbě nově vysazovaných stromů oporu a ochranu proti okusu v souladu s pěstební technologií
Ochrana před chorobami a škůdci	*povinnost řídit se povoleným seznamem prostředků a účinných látek, tzv. "semaforem". Kdy zelený (54) a žlutý (14) seznam je účinných látek je povolen, Červený (14 přípravků) je zakázán. Pro účely získání dotace je zakázáno jen 9 účinných látek * povinnost zdůvodnit aplikaci pesticidů (výběr, dávky, termín, frekvence) na základě monitorování škodlivých organismů, aplikace je možná při překročení ekonomického prahu škodlivosti konkrétním škůdcem.	*výrazně přísnější pravidla, použití přípravků na ochranu rostlin je přísně regulováno pozitivním seznamem povolených látek (celkem 27 látek dle přílohy II platného nařízení) *preventivní metody ochrany rostlin jsou základním principem ekologického hospodaření *sledování a evidence je běžnou součástí dle legislativy EZ

	* povinnost vést evidenci škůdců a chorob a použití všech pesticidů * povinnost přednostně využívat agrotechnické preventivní metody ochrany a účinné biologické registrované preparáty a bioracionální metody ochrany (např. odparníky, feromony, vysazení dravých roztočů, využití síry a mědi) a prostředky “zeleného seznamu” * doporučení lokálního (ohniskového) ošetření před plošným * povinnost dodržet ochranné lhůty pesticidů, aby nedošlo k překročení maximálního limitů reziduí v ovoci, tzv. MLR * povinnost dodržet limit 75% stanoveného limitu MLR u daného pesticidu pro obdržení ochranné známky SISPO	*Pro představu z celkových cca 3 000 přípravků schválených v ČR celkem je většina zhruba 2 750 zakázána pro používání v EZ.
Systém obdělávání půdy	* povinnost ošetřovat půdu po celou dobu životnosti sadu * povinnost provádět mechanickou úpravu meziřadí *doporučení vysévat po výsadbě do meziřadí zelené hnojení, a následně doporučené odrůdy trav	*podobná pravidla u EZ *nejpozději do 31. srpna příslušného kalendářního roku povinnost provést mechanickou údržbu meziřadí a příkmenného pásu, v případě seče zajistí odklizení biomasy do 31. srpna příslušného kalendářního roku
Regulace plevelů	* k hubení plevelů je možné využít mulčování, sežínání, mechanickou kultivaci půdy a aplikaci povolených herbicidů. *Celoplošná aplikace herbicidů v meziřadí je zakázána. *je definována šíře herbicidního pásu * jsou přípustná max 3 ošetření povolenými herbicidy ročně u plodných výsadeb. Omezení neplatí pro období s nadřůměrnými srážkami. * povinnost evidence všech opatření k regulaci plevelů pro potřeby kontrol	*použití herbicidů je zakázáno, výrazně přísnější pravidla v EZ *regulace plevelů se provádí pouze mechanicky nebo vhodnou výsadbou
Zavlažování sadů	*voda pro závlahu musí splňovat legislativní ukazatele jakosti (těžké kovy, chloridy, sírany, dusičnany), * doporučení použít měřiče půdní vlhkosti při optimální závlahu + provádět kontrolní odběry vzorků vody * doporučení sledovat úhrny srážek, ty evidovat a archivovat *maximální objem vody použitý k závlaze je legislativně omezen (max 300mm/ha)	K zásadám EZ patří udržitelné využívání vodních zdrojů. *povinnost provádět výběr místa pro zakládání sadů tak, aby nebyly založeny další nároky na přírodní zdroje – k tomu také slouží odborné posouzení UKZUZ před zařazením sadu do registru sadů - jinak plnění stejných opatření jako IP
Monitoring biotických a abiotických faktorů	*povinnost vést v období březen-září údaje o vývoji teploty, vlhkosti, srážek, výskytu škodlivých organismů, a to pomocí technických zařízení specifikovaných v	*pravidelný monitoring a evidence počasí, chorob a škůdců je běžnou praxí režimu EZ

	legislativě IP (<i>vlhkoměr, teploměr, meteorologická stanice, leповé desky, feromonové a lapače, nasávací a zemní pasti, světelné lapáky, apod.</i>). * povinnost provádět vyhodnocení všech sledovaných údajů a uchovávat záznamy o výsledcích sledování nejméně 10 let	
Mechanizační prostředky k ošetření sadů a aplikaci pesticidů	* povinnost zajistit dostatečnou izolační vzdálenost od sousedních pozemků při aplikaci pesticidů, jelikož v IP není stanoven limit postřikové kapaliny při aplikaci pesticidů, * povinnost dodržovat legislativní požadavky na testování postřikovačů, jejich správné seřízení a kalibraci, aby se zabránilo nežádoucímu postřiku, např. ochranná pásma vodních zdrojů a ekologických ploch, včely, povrchové vody, apod. * povinnost proškolit obsluhu postřikovačů a provádět aplikaci s přihlédnutím k počasí, * povinnost absolvovat školení k rozšíření znalostí o IP v rozsahu minimálně 6 hodin * povinnost dodržovat legislativní pravidla skladování a manipulace s chemickými látkami	* výrazně přísnější pravidla, v EZ se používají jen přírodní pesticidy, které nezatěžují životní prostředí
Hnojení sadů	* povolena jsou: 1. pevná minerální hnojiva v kombinaci s listovými 2. Fertigace = doplňování živin se závlahou 3. Fertigace + listová hnojiva v době vegetace * povinnost vyčlenit stálá odběrná stanoviště za účelem odběrů vzorků půdy * povinnost dodržet povolené limitní hodnoty u přípravků a dusíku	* výrazně přísnější pravidla u EZ, použití hnojiv je přísně regulováno pozitivním seznamem povolených hnojiv spravovaným UKZUZ v rejstříku hnojiv včetně listových hnojiv * množství hnojiv nesmí přesáhnout 170 kg N/ha zemědělské půdy * minerální dusíkatá hnojiva jsou zakázána * povinnost vést záznamy o jakémkoliv použitém hnojení
Kontrola kontaminace těžkými kovy (pouze v případě žadatelů o dotaci)	* povinnost zajistit odběry a <u>rozborů půdy a ovoce na přítomnost těžkých kovů</u> (olovo, kadmium, rtuť, chrom, arsen) u akreditovaných laboratoří. Jsou stanoveny mezní hodnoty. * povinnost předkládat výsledky kontrolním organizacím a uchovávat po dobu 10 let, výsledky rozborů jsou platné 1 rok	* V EZ se rozbor na těžké kovy ani dusík v půdě neprovádí. *
Kontrola kontaminace ovoce rezidui pesticidů	* povinnost dodržet limit 75% stanoveného limitu MLR (max. limit reziduí) u daného pesticidu pro obdržení ochranné známky SISPO * rozborů ovoce nejsou povinné	* V EZ se vzhledem k ekologickému způsobu hospodaření rozbor na pesticidy neprovádí pravidelně, ale jen namátkově kontrolními organizacemi, s cílením na přítomnost reziduí pesticidů (zejména herbicidů) a látek v EZ zakázaných.
Fyziologický stav a rovnováha	* doporučení se týká zejména zimního a letního řezu, počtu plůdků, optimálních	* podobná pravidla i v EZ

ovocných stromů	přírůstků, ošetření půdy a hnojení.	
Regulace plodnosti ovocných stromů a kvality ovoce	* jsou preferovány agrotechnické metody regulace plodnosti a růstu, ruční probírka plodů. * použití nepřírodních syntetických přípravků Žlutého seznamu je tolerováno pouze ve zdůvodněných případech (bujně rostoucí odrůdy) * použití přípravků usnadňujících mechanizovanou sklizeň je možné pouze u ovoce určené pro zpracování	* výrazně přísnější pravidla, syntetické přípravky jsou zakázány
Tvarování a řez ovocných dřevin	* povinnost provádět pravidelný řez k prosvětlení koruny stromů a keřů * doporučení preferovat přirozené pěstitelské tvary před neselektivním, uniformním řezem	* povinnost provést každoročně pravidelný řez za účelem prosvětlení korun ovocných stromů
Sklizeň, skladování a kvalita plodů	* povinnost sklízet ve správný čas, a před prodejem kvalitativně ohodnotit vzorek plodů každé významnější odrůdy z každého sadu a skladu. Povinnost uchovávat záznamy pro kontrolu.	* sklizeň v plné zralosti je běžnou praxí v EZ, vyhodnocení vzorků plodů není vyžadováno
Ošetření proti skládkovým chorobám a poruchám	* <u>posklizňové ošetření</u> plodů syntetickými přípravky proti chorobám je zakázáno * povoleno je <u>ošetření před sklizní</u> u odrůd náchylných ke skládkovým chorobám při dodržení stanovených ochranných lhůt fungicidů. * doporučeny jsou <u>nepřímé metody</u> - šetrná sklizeň, odstraňování veškerého ovoce ze sadů, skladování pouze zdravého nepoškozeného ovoce, čistota obalů i skladů	* výrazně přísnější pravidla u EZ, využívají se nepřímé metody, použití pesticidů je přísně regulováno pozitivním seznamem povolených látek * ošetření před sklizní není doporučeno
Produkce jablek pro výrobu dětské výživy	* jablka nejsou určena jako tržní ovoce pro přímý prodej konzumentům. * povinnost pěstitelů dojednat před výsadbou pěstební podmínky, odrůdy, kvalitu jablek a možnosti odběru těchto jablek se zpracovateli, kteří produkci odeberou. * zpracovatelé tolerují jakostně nižší znaky (drobnější plody, zhojená menší poškození, drobnější skvrnky strupovitosti, apod.) * pěstební postupy se od ostatní SISPO produkce liší pouze volbou používaných pesticidů a termíny jejich aplikace, které jsou stanoveny tak, aby byl reziduální zbytek pesticidů v době sklizně nižší než 0,01 mg/kg. Vybrané biopesticidy lze použít bez omezení. * ošetřování proti skládkovým chorobám se neprovádí z důvodů prokázaného rizika nadlimitních výskytů reziduí pesticidů. * doporučení používat biologické	* veškerá produkce EZ je vhodná pro výrobu dětské výživy

	registrované preparáty a bioracionální metody ochrany (např. odparníky, feromony, vysazení dravých roztočů, využití síry a mědi).	
Ochranná opatření proti bakteriální spále růžovitých	* povinnost využívat sadbu z certifikovaných ovocných školek * doporučení odstranit hostitelské rostliny do vzdálenosti 800 m, provádět pravidelný řez a kontrolu stromů, likvidovat spálové infekce co nejdříve, použití měďnatých přípravků, rezistentních odrůd.	

Certifikace SISPO :

	SISPO	EZ
Přechodné období	3 roky	3 roky
Kontrolní systém	*Kontrolní komise je svazovou komisí, která je volena Valnou hromadou SISPO. Pověřená osoba pro kontrolní činnost představenstvem SISPO provádí kontroly dodržování metodiky a dává představenstvu návrhy na udělení ochranné známky. Představenstvo rozhoduje o udělení známky do data konání valné hromady v daném roce. *Náklady na kontroly jsou hrazeny z členských příspěvků.	Výrazně přísnější systém. Kontrolu provádějí soukromé kontrolní a certifikační organizace pověřené Ministerstvem zemědělství. Existují 4 kontrolní organizace, ze kterých si pěstitel může sám vybrat. Náklady na standardní i mimořádné kontroly hradí pěstitel, který uzavírá smlouvu s jím vybranou kontrolní organizací. Pravidla ekologického hospodaření jsou dána národní a evropskou legislativou. * Dohled nad kontrolními organizacemi provádí prostřednictvím supervizí UKZUZ, který zároveň také UKUZUZ bere a dělá své vzorky z BIO sadů * V EZ se pravidelně prostřednictvím kontrolní organizace provádí odběry a rozborů vzorků ovoce a to i těch sadů žadatelů, kteří nežadají o dotace.
Platnost osvědčení	1 rok	1 rok (certifikát má platnost max. 15 měsíců, obnovuje se většinou po roce)
Četnost kontrol	* min. 1x za 3 roky probíhá fyzická kontrola u pěstitele na místě, *každoroční kontrola povinné dokumentace zaslané písemně kontrolní organizaci	*Pravidelné ohlášené kontroly 1x ročně na místě v sadech včetně dokladů, *nepravidelné neohlášené kontroly kdykoli v průběhu roku
Značení	*označování produkce logem SISPO je dobrovolné *známkou lze značit pouze českou produkci, * pravidla značení nastavuje svaz sám pro své členy	*Biopotraviny vyrobené v ČR musí být označené jak národním logem, tzv. biozbrou, tak i evropským logem. * Českým logem biozbrou lze značit i produkci zahraniční; buď na území ČR probíhá poslední krok produkce (včetně jen balení) a nebo si výrobce požádá o tzv. recertifikaci u České kontrolní organizace

		*pravidla jsou dána zákonem, kontrolu provádí třetí strana a navíc dochází k supervizi ze strany Mze a SZPI
Logo		

Za PRO-BIO LIGU zpracovala Eva Čermáková a Andrea Hrabalová.

Použité zdroje:

METODIKA SISPO:

Úplné znění pravidel z roku 2011 je možné stáhnout zde:

http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/dokumenty/smernice/metodika2011_text.pdf

Kontrolní dokument k certifikaci sadů je ke stažení zde:

http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/dokumenty/smernice/Sispo_zapis_kontrola_2017-cb.pdf

2020 METODIKA k provádění nařízení vlády č. 330/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujících AGROENVIRONMENTÁLNĚ-KLIMATICKÝCH opatření:

http://eagri.cz/public/web/file/648571/Metodika_AEKO_nove.pdf

2019 METODIKA k provádění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění

Agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění Agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů (staré 5leté závazky):

http://eagri.cz/public/web/file/619928/_75_AEKO_web.pdf

2020 METODIKA k provádění nařízení vlády č. 331/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujícího opatření EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ: http://eagri.cz/public/web/file/648563/Metodika_EZ_nove.pdf